

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

Narva Linna Sotsiaalabi amet
sotsiaalabiamet@narva.ee
Malmi tänav 5A
20309, Narva

02.04.2025 nr 5.1-3/12888-17

ETTEKIRJUTUS

Ettekirjutuse tegemise aeg ja koht: 02.04.2025 Tallinn.

Vabariigi Valitsuse seaduse (VVS) § 75¹ lõike 4 ning Sotsiaalkindlustusameti peadirektori 27.02.2025 käskkirja nr 30 alusel, arvestades menetluse käigus kogutud tõendeid ja välja selgitatud asjaolusid, teeb Sotsiaalkindlustusameti üldosakonna järelevalve talituse juhtivspetsialist (järelevalve) Aasa Harjak Narva Linna Sotsiaalabiametile, Malmi tänav 5A, 20309, Narva ettekirjutuse järgmiste kohustustega:

Resolutsioon:

1. Tagada abivajavast lapsest teadasaamisel viivitamata lapse abivajaduse nõuetekohane hindamine ja lapse abistamiseks vajalike meetmete pakkumine.

Alus: LasteKS § 17 lõike 1 punkt 3, mille kohaselt on KOVi ülesanne lastekaitse korraldamisel abivajavast lapsest teada saamisel viivitamata lapse abivajaduse hindamine ja lapse abistamiseks meetmete pakkumine.

Täitmise tähtaeg: 03.11.2025.

Sunniraha hoiatus: juhul, kui käesolev ettekirjutus on jäetud määratud tähtajaks täitmata, rakendab Sotsiaalkindlustusamet Narva Linna Sotsiaalabiametile VVS § 75¹ lõike 4 alusel sunniraha 1000 eurot.

2. Tagada lapse huvide väljaselgitamisel kõigi asjassepuutuvate lapse olukorra ja isikuga seonduvate asjaolude ning muu informatsiooni väljaselgitamine, mis on vajalik, et hinnata otsuse mõju lapse õigustele ja heaolule.

Alus: LasteKS § 21 lõike 2 punkt 1, mille kohaselt tuleb lapse huvide väljaselgitamiseks selgitada välja kõik asjassepuutuvad lapse olukorra ja isikuga seonduvad asjaolud ning muu informatsioon, mis on vajalik, et hinnata otsuse mõju lapse õigustele ja heaolule.

Täitmise tähtaeg: 03.11.2025.

Sunniraha hoiatus: juhul, kui käesolev ettekirjutus on jäetud määratud tähtajaks täitmata, rakendab Sotsiaalkindlustusamet Narva Linna Sotsiaalabiametile VVS § 75¹ lõike 4 alusel sunniraha 1500 eurot.

3. Tagada otsuse tegemine juhtumikorralduse algatamiseks või algatamata jätmiseks või juhtumi edastamiseks pädevale ametiisikule kümne päeva möödumisel abivajavast lapsest teada saamisest.

Alus: LasteKS § 29 lõige 3, mille kohaselt peab kohaliku omavalitsuse üksus kümne päeva möödumisel abivajavast lapsest teada saamisest tegema otsuse juhtumikorralduse algatamiseks või algatamata jätmiseks või juhtumi edastamiseks pädevale ametiisikule.

Täitmise tähtaeg: 03.11.2025.

Sunniraha hoiatus: juhul, kui käesolev ettekirjutus on jäetud määratud tähtajaks täitmata, rakendab Sotsiaalkindlustusamet Narva Linna Sotsiaaliametile VVS § 75¹ lõike 4 alusel sunniraha 1000 eurot.

Kui ettekirjutuse adressaat jätab ettekirjutuse määratud tähtajaks täitmata, tuleb sunniraha tasuda Rahandusministeeriumi arvelduskontole SEB Pank EE891010220034796011 või Swedbank EE932200221023778606, maksekorralduse viitenumber on 2800048574 ja selgituses märkida sunniraha määranud asutuse nimi, ettekirjutuse number ja sõna "sunniraha".

Ettekirjutuse täitmisest või sunniraha tasumisest palume informeerida Sotsiaalkindlustusametit kirjalikult postiaadressil Paldiski mnt 80, 15092 Tallinn või digitaalselt allkirjastatud dokumendina elektronposti aadressil info@sotsiaalkindlustusamet.ee või aasa.harjak@sotsiaalkindlustusamet.ee **10 päeva jooksul** arvates ettekirjutuses määratud täitmise tähtajast.

Vabatahtlikult tähtajaks sunniraha tasumata jätmise puhul nõutakse sunniraha sisse asendustäitmise ja sunniraha seaduse § 15 lõike 1 kohaselt täitemenetluse seadustikus sätestatud korras nagu kohtuotsusest tulenev rahaline nõue. Seega lisandub sunnirahale selle vabatahtliku tähtaegse mittetasumise korral kohtutäituri tasu. Sunniraha tasumine ei võta aadressaadilt kohustust ettekirjutus täita ning täitmata kohustuste eest võib sunniraha rakendada korduvalt.

Menetluskäik ja põhjendused

Sotsiaalkindlustusamet algatas 22.04.2024 Narva Linna Sotsiaaliametis järelevalvemenetluse, mille eesmärgiks oli kontrollida lastekaitsetöö korraldamise vastavust õigusaktidele ning abivajava lapse juhtumiga seotud andmete kandmist STARi. Järelevalve tulemused on kirjeldatud järelevalve 30.06.2024 aktis nr 5.1-3/12888-3.

Sotsiaalkindlustusamet tegi LasteKS § 19 lõike 2 rikkumise kõrvaldamiseks 10.07.2024 ettekirjutuse nr 5.1.-3/12888-7.

Akti punktides 2.1. ja 2.3–2.14. kirjeldatud puuduste osas otsustas Sotsiaalkindlustusamet teha järelkontrolli. Järelkontroll viidi läbi ajavahemikul 03.02.2025 – 14.03.2025. Järelkontrolli tulemused on kirjeldatud järelevalve 14.03.2025 aktis nr 5.1-3/12888-13.

Eesti Vabariigi põhiseadusest tulenevalt otsustavad ja korraldavad kõiki kohaliku elu küsimusi kohalikud omavalitsused, kes tegutsevad seaduste alusel iseseisvalt. Kohalikule omavalitsusele võib panna kohustusi ainult seaduse alusel või kokkuleppel kohaliku omavalitsusega. Riik on kohalikule omavalitsusele pannud LasteKSiga kohustused ja ülesanded abivajavate laste õiguste ja heaolu tagamisel ning lastekaitsetöö korraldamisel, võttes arvesse sihtrühma haavatavust. Kohaliku omavalitsuse üks põhimõtteid on seaduste järgimine oma ülesannete ja kohustuste täitmisel.

Järelkontrollis tuvastatu näitab, et suurenenud abivajadusega laste heaolu, õiguste ja turvatunde tagamine on mitmetes kontrollitud juhtumites puudulik.

Abivajajast lapsest teate saamisel ei ole kohalik omavalitsus kõikides kontrollitud juhtumites hinnanud esmast olukorda ja kontrollinud saadud informatsiooni. Eelhindamise eesmärk on saada esmane ülevaade lapse abivajadusest otsustamiseks, kuidas peab sekkuma.

Otsus, kas juhtumikorraldus algatada või mitte, tehti enamuses kontrollitud juhtumites hiline misega. Äärmiselt oluline lapse ja pere abistamisel on kümne päeva jooksul abivajavat lapsest teada saamisel teha otsus juhtumikorralduse algatamiseks või teha kaalutletud otsus, põhjendades, miks juhtumikorraldust ei algatata. Otsus peab tuginema abivajavast lapsest saabunud teate sisule, eelhindamise käigus kogutud infole lapse ja pere kohta ning lapse ja vanemate arvamusele. Juhtumikorralduse võib jätta algatamata vaid juhul, kui lapse abivajadust on võimalik rahuldada ühekordse meetmega.

Järelkontrolli käigus ilmn es, et lastekaitsetöötajad ei ole kõikides juhtumites laste huvide väljaselgitamiseks välja selgitanud kõik asjas sepuutuvad lapse olukorra ja isikuga seonduvad asjaolud ning muud informatsiooni, mis on vajalik, et hinnata otsuse mõju lapse õigustele ja heaolule.

Lapse ja perekonna olukorrast ning esinevatest riski- ja kaitsefaktoritest arusaamiseks, on vaja välja selgitada kõik asjaolud. Lapse olukorra ja isikuga seonduvateks asjaoludeks, millest võib oleneda, kuidas kavandata otsus last mõjutab, võivad olla näiteks lapse arengutase, identiteet, viibimine asendushooldusel, lähedaste ja püsivate inimsuhete olemasolu või muud asjaolud. Millised asjaolud on olulised, on iga juhtumi puhul erinevad. On oluline, et kogutaks vajalik informatsioon just konkreetse lapse või konkreetsete laste kohta ning just konkreetse kavandatava otsuse kohta, et selle põhjal oleks võimalik võtta kogu informatsiooni hõlmav, faktidel põhinev, põhjendatud seisukoht selle kohta, mis on lapse parim huvi just seoses kavandatava otsusega.

Kohaliku omavalitsuse üksustel on üsna lai otsustusvabadus, kuidas lastekaitsetööd oma haldusterritooriumil korraldada. Samal ajal piiravad otsustusõigust lastekaitsealaste ülesannete täitmisel mitmed LastekSis ja SHSis kehtestatud nõuded ja kohustused, mida kohaliku omavalitsuse üksus ja/või lastekaitsetööd tegev ametnik peavad järgima.

Kohalik omavalitsus on esimene asutus, kelle poole on lastel või abivajavate laste vanematel võimalus pöörduda ning abi saada. Kui kohalik omavalitsus ei taga talle seadusega pandud ülesannete/kohustuste täitmist, jäävad abivajavad või hädaohus olevad lapsed ilma abita ning pikemas perspektiivis mõjutab see oluliselt nende kasvamist täisväärtuslikeks ühiskonna liikmeteks.

Vastavalt haldusmenetluse seaduse § 40 lõikele 1 andis Sotsiaalkindlustusamet võimaluse enne ettekirjutuse tegemist Narva Linna Sotsiaalabiametile esitada oma arvamus ja vastuväited kavandatava ettekirjutuse kohta (14.03.2025 kiri nr 5.1-3/12888-14) hiljemalt 28.03.2025.

Narva Linna Sotsiaalabiamet saatis oma seisukohad ettekirjutuse kohta 27.03.2025 (kiri nr 6.1-26/2731-2), milles esitas mõned selgitused järelkontrolli aktis tehtud seisukohtadele, mis ei puudutanud kavandatavas ettekirjutuses toodud kohustusi ning palus alandada hoiatuses määratud sunniraha suurust olulises ulatuses või üldsegi sellest loobuda, kuna sunniraha rakendamine kohaliku omavalitsuse struktuuriüksusele halvendaks veelgi Sotsiaalabiameti põhikirjaliste ülesannete täitmist niigi pingelise eelarve tingimustes.

VVS § 75¹ lõike 4 kohaselt on sunniraha ülemmäär 9600 eurot kuid Sotsiaalkindlustusamet ei määranud ettekirjutuse täitmiseks sunniraha ülemmäära. Arvestades, et ettekirjutuses osundatud rikkumised ei ole üksnes formaalsed, vaid mõjutavad sisuliselt seda, kas Narva linna lapsed saavad asjakohast ja tõhusat abi ning asjaolu, et ka varasemas järelevalves 2024. aastal on tuvastatud samad puudused Narva Linna Sotsiaalabiameti lastekaitsetöös ja omavalitsus ei ole taganud nende nõuete täitmist, ei pea Sotsiaalkindlustusamet sunniraha suuruse vähendamist põhjendatuks. Sunniraha hoiatus on kohustuste täitmise tagamise meede ja rakendatakse juhul kui ettekirjutus jäetakse hoiatuses märgitud tähtaja jooksul täitmata.

Narva Linna Sotsiaalabiameti esitatud küsimustele vastas Sotsiaalkindlustusamet 02.04.2025 eraldi kirjaga nr 5.1-3/12888-16.

Võttes arvesse eeltoodut ning asjaolu, et Narva Linna Sotsiaalabiameti lastekaitsetöös tuvastati puudused ka 2024. aasta järelevalves ja LasteKSis sätestatud nõudeid jätkuvalt ei täideta, on ettekirjutuse ja sunniraha hoiatuse tegemine ettekirjutuses määratud suuruses põhjendatud.

Vaidlustamisviide

Juhul kui haldusakti adressaat leiab, et haldusaktiga või haldusmenetluse käigus on rikutud tema õigusi või piiratud tema vabadusi, on tal õigus esitada vaie Sotsiaalkindlustusametile või kaebus halduskohtule 30 päeva jooksul arvates päevast, millal vaide või kaebuse esitaja vaidlustatavast haldusaktist teada sai või oleks pidanud teada saama.

(allkirjastatud digitaalselt)
Aasa Harjak
juhtivspetsialist (järelevalve)